

Šopek ciklam na pobočjih Stegovnika

POTI JE VELIKO, LE IDEJ VČASIH ZMANJKA

OD ČUŠPERKA DO KRIŠKE GORE

MARINKA PETANČIČ-JECELJ

Sobota. Lepšega dneva si pa res nismo mogli zaželeli. Planinci PD Avtomontaža so me prijazno povabili medse; odločili so se prehoditi grosupeljsko planinsko pot in ta dan so se odločili za del od Čušperka prek starega gradu, Limberka in Zavrha do Grosupljega.

Hoditi smo začeli dobro razpoloženi, saj nas je Dušan ves čas razveseljeval s šalami. Niti napis na bližnjem drevesu, da je tod območje medveda, nas ni ustavil. Pot je lahka in primerena za vsakogar. Grosupljski planinci sojo dobro markirali, tako da ni težav z orientacijo. Do razvalin starega gradu smo prišli kar mimogrede. Tam je prvi žig. Potem pa smo šli malo navzdol, po ravnem in zopet navzgor na Limberk. Med potjo smo videli poljane zvončkov. Kati in Erika sta mi jih pomagali nabrati za šopke, ki jih bo Peter izročil svojim ženskam; to pot smo naredili izjemo, ker smo sicer vsi proti trganju cvetja.

Na Limberku je drugi žig. Posedemo in se podpremo z dobrotami iz nahrbtnikov. Sonce nas prijetno greje.

PRIJATELJI IN ŽAFRANI

Z Limberka se skozi gozd strmo spustimo navzdol in čez pol ure prispemo v vasico, ki se koplje v sončni svetlobi. Res lepo je videti domačije, njive, travnik, vse v že skoraj pomladnem vzdušju. Ko se hočemo na vaški poti umakniti traktorju, zaslišim glas: »Glej no, koga vidim!« Seveda, to je Jože, planinec iz Grosup-

z razglednico iz Šoštanja. Srečno so se vrnili domov.

Avгust se je prevesil v drugo polovico. Spet sva namenjena v dolino Kokre. Vabijo naju prepadne stene Stegovnika, odete v preproge planinskega cvetja. Ciklame razkazujejo svojo lepoto po pobočjih gore in z melišča nama trop gamsov pošlje kamnit pozdrav.

Popoldne sva že na planini Javornik, kjer gozdni delavci praznujejo god sv. Roka. Po planini se razlegajo zvoki harmonike, sliši se petje razpoloženih sekačev. Težko je njihovo delo, zato ob takšnem prazniku ne sme manjkati dobre jedadče in pijače. Prav od srca jim jo privoščiva, nato pa pohitiva še na Belo peč in čez planino Konjščico v Lom.

Spet sva doživela čudovit dan in še enkrat spoznala, da sta veselje in sreča zares v hribih doma.

Ija! Nisva se videla najmanj dve leti. Prav vesela sva, da sva se srečala. Včasih sva zagnano delovala vsak v svojem matičnem društvu in se povezovala v skupnih akcijah; vprašanja so z obeh strani kar deževala. Obenem nam je skupaj s svojimi postregel s pijačo. Povabil je še na točenje medu v juniju in poslovlili smo se.

Nismo si še oddahnili od pogovora, že je bilo zopet veselje ob snidenju Dušana z znancem.

Hodimo po gozdni poti, ob kateri je vse modro od spomladanskega žafrana. Ugotovimo, da še nikoli nismo videli na enem mestu toliko tega znanilca pomladi. Prav navdušeni smo, ko na travniku zagledamo konja, ki se spusti v dir proti gozdu.

Prispemo v Sp. Slivnico. Ljudje nas prijazno ogovarjajo, bife pa je na žalost zaprt. Nič zato, gremo pa kar naravnost v Grosuplje: Kati in Peter po železniški progi, drugi pa čez travnike in njive. Seveda ju z očmi nadzorujemo, da ne bi po pomoti skrenila, Dušan pa celo zahteva, da ves čas žvižgata. Na ljubljanski avtobusni postaji se poslovimo ob skupni ugotovitvi: bilo je lepo!

Zaradi tehničnih napak v tiskarni se včasih zgodi, da je kakšen izvod Planinskega vestnika napačno zvezan, napačno potiskan ali so v njem prazne ali dvojno potiskane strani. Kdor bi dobil tak izvod, naj ga takoj pošlje v upravo PV na Planinsko zvezo Slovenije v Ljubljano, od koder mu bodo poslali številko brez napak. Za vse takšne morebitne napake se uredništvo seveda opravičuje.

Nedelja. Ker sva se s Petrom že zdavnaj odločila za tak način življenje, sva jo naslednji dan mahnila z Golnika na Kriško goro. Že v avtobusu sva srečala prijatelja-planinca, s katerim se nisva videla od lanskega poletja. Vsi trije navdušeno pripovedujemo, kaj smo ta čas prehodili in doživeli. Jože vodi precej izletov; nazadnje sva bila z njegovim društvom na prelepem Obirju. Tudi njihov letošnji program izletov je zanimiv; zagotovo se bova katerega udeležila.

Pot z Golnika proti Gozdu je suha. Storžič in Tolsti vrh sta v snegu. Tudi pot z Gozda proti Kriški gori je v redu. Velikokrat hodiva tod, pa še nikoli nisva videla toliko ljudi: eni se že vračajo s Kriške, drugi pa gredo na vrh. Z razumevanjem se spogledujemo, pozdravljamo in ogovarjamo. Lepo vreme, kaj? S temi besedami si povemo vse, kar čutimo. Pred nama neumorno žlobudra dveletni planinec; za Mitjo ga kličejo, slišiva. Res je neumoren, očka pa tudi, ko ga nekajkrat posodi okoli vratu nad poln nahrbtnik.

Ko sva že skoraj pod kočo, zagledava precej ledu na poti. Kaj pa sedaj? Oprijemamo se vej

in trave, malo gremo po štirih, se bodrimo, da bo šlo, pa smo zunaj ledu. Pri planinskem domu se kar tre ljudi. Najdeva si prostor na bližnjih deskah s pogledom na našega očaka. Pa na Dobročo in Kofce - pred kratkim sva bila tam. Od nekod se zasliši zvok harmonike in smeh. Seveda, pust! Otroci in kužki se lovijo naokoli. Nebo je posuto s pisanimi zmajarji. Kako uživajo tam gori! Planinci iz Križ pa pridno obnavljajo kočo in skrbijo za nas.

Ko sva se vračala, sva večkrat postala, s pogledom objela Storžič in plavajoče zmajarje. Tudi po dvajset jih je bilo naenkrat na nebu. Na Golniku naju Rato pred odhodom avtobusa kot vedno prijazno postreže. V avtobusu pa - glej, koga vidiva! Janeza, nekdanjega oskrbnika koč pod vršičkimi vrhovi! Veliko si imamo povedati, pa si sploh ne izrečemo vsega, ko mora izstopiti.

Zdi se mi, da sta bila ta dva dneva polna lepega in velikega. Ne samo zaradi izletov kot takih, temveč tudi zaradi srečanj s starimi prijatelji, s katerimi čutiva isto ob pogovoru o hribih. To pa vsekakor veliko velja!

Alpinistična diploma tržaške Slovenke

Čeprav alpinizem na ljubljanski Fakulteti za šport nima samostojne katedre (bi jo pa po pomenu in vlogi naših alpinistov v svetu prav gotovo zaslužil), se ga študentje z diplomskimi nalogami večkrat lotevajo. Z različnih zornih kotov, tudi zgodovinskih. Tržaška Slovenka, alpinistka **Tatjana Gregori**, je bila prva, ki se je lotila specifičnega segmenta - alpinizma zamejskih Slovencev s poudarkom na Trstu.

O alpinizmu med Slovenci v Trstu lahko govorimo šele od druge polovice tridesetih let dalje. Tedaj so v Glinščici ob **Comiciju** trenirali **Cesar, Fabian, Marušič...** Njih imena zasledimo v vseh plezalnih vodnikih od Julijcev do Dolomitov. Aktivni so bili tudi Šentjakobčani, ki so se zbirali okoli **Blazinovih**.

To bi bil lahko grob povzetek uvodnega dela diplomske naloge Tatjane Gregori »Razvoj alpinizma med zamejskimi Slovenci v Trstu«. Pa boj proti potujčenju, za lastno organiziranost.

O organiziranemu alpinizmu med Slovenci v Trstu pa lahko govorimo šele po 2. svetovni vojni. Prvi poskus je iz leta 1946, ko je bilo društvo ponovno ustanovljeno. Leto pozneje je bilo za tečaj že dovolj zanimanja. Vodili so ga Blazina, Cesar, **Jelinčič**, imena, ki so znana tudi sedanjim rodovom. **Jože Cesar** se je proslavil že konec dvajsetih let in v tridesetih, ko je veliko plezal tudi s Comicijem. **Zorko Jelinčič** se je z gorništvom spoznal v Gorici, po vojni

pa je prevzel tudi vodenje SPD. In **Sandi Blazina**, ki je začel zahajati v Glinščico že leta 1942, pa je 1947. odšel na študij v Ljubljano. Na razvoj alpinizma v SPD potem občutneje ni mogel več vplivati, je pa zato s »Comicijevo šolo« oplemenitil alpinizem v Sloveniji in se v njem vsestransko uveljavil.

Poseben pomen diplomske naloge Tatjane Gregori je v opisu delovanja AO SPDT in povojnem obdobju, ki ni bilo še nikjer podrobneje predstavljeno. Žal ni imela na voljo vseh virov. Veliko je, kaže, izgubljenih, zato pa bi se veljalo še z marsikom pogovoriti in morda prebrskati še kakšen arhiv. Toda to je že nadaljevanje, za katerega, upajmo, bo še čas.

Kdo je Tatjana Gregori? Članica AO SPDT je postala leta 1982 in je potem plezala v Julijcih in v Centralnih Alpah ter bila članica odprave v Turčijo leta 1985. Z odpravo Alpe-Jadran Sargmata '90 se je po pobočjih Everesta povzpela do višine 7500 metrov. »Računala sem, da bom spremljala odpravo le do baznega tabora, vendar je naneslo drugače. Nisem imela težav z višino in če ne bi pospremila bolnega tovariša v dolino, bi šla verjetno lahko do Južnega sedla.« Pa je kljub temu dosegla celo ženski višinski rekord Furlanije-Juljske krajine!

Kljub uspešno opravljeni diplomu bo morala Tatjana Gregori (26) še naprej honorarno počevati otroke v športnem društvu Kontovel in biti animator v (prav tako slovenskem) otroškem vrtcu Šempolaj. V krizi, ki vlada v Trstu, si redno zaposlitev namreč zaenkrat le želi. F S.